

**A KÚRIA
Önkormányzati Tanácsának
határozata**

Az ügy száma: Köm.5.017/2024/14.

A tanács tagja: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke,
Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró,
Dr. Demjén Péter bíró,
Dr. Hajnal Péter bíró,
Dr. Kalas Tibor bíró

Az indítványozó: Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal
(cím1)

Az indítványozó képviselője: Dr. Fazakasné Dr. Veszprémy Anna Mária kamarai
jogtanácsos

Az érintett önkormányzat: Balmazújváros Város Önkormányzata
(cím2)

Az érintett önkormányzat képviselője: Dr. Sipka Ügyvédi Iroda; Dr. Sipka Péter Máté
ügyvéd
(cím3)

Az ügy tárgya: önkormányzat rendeletalkotási kötelezettségének
elmulasztása

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- Balmazújváros Város Önkormányzata képviselő-testülete a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 138. § (1) bekezdés b) pontjából, továbbá az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 6/C. § (1) bekezdéséből eredő és 25. § (1) bekezdésében előírt költségvetési rendelet megalkotására vonatkozó jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítására irányuló indítványt elutasítja.
- elrendeli, hogy határozatát annak kézhezvételét követő nyolc napon belül a képviselő-testület az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon tegye közzé.

A határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

[1] A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: indítványozó) 2024. március 19. napján megkeresésében kért információt a Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjétől az önkormányzat 2024. évi költségvetési rendeletének elfogadásáról. A jegyző 2024. március 19. napján kelt válaszevele és rendelkezésére álló információk alapján az indítványozó megállapította, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata képviselő-testülete (a továbbiakban: Önkormányzat) nem alkotta meg a 2024. évi költségvetésről szóló rendeletét, ezzel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 25. § (1) bekezdésében előírt rendeletalkotási kötelezettségét elmulasztotta.

[2] Erre tekintettel az indítványozó 2024. március 25. napján kelt törvényességi felhívásában felhívta az Önkormányzatot, hogy jogalkotási kötelezettségének 2024. május 6. napjáig tegyen eleget.

[3] A polgármester 2024. május 3. napján kelt válaszában tájékoztatta az indítványozót, hogy a törvényességi felhívást a képviselő-testület a 107/2024. (IV.17.) határozatával elfogadta, azonban bár a költségvetési rendelettervezetet öt alkalommal terjesztette a képviselő-testület elé, azt a képviselőtestület vagy nem tárgyalta meg, vagy nem fogadta el.

[4] Az indítványozó az önkormányzat részére járó egyes támogatások folyósításának felfüggesztésével összefüggésben a mulasztásról a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 111/A. § alapján 2024. április 4. napján tájékoztatta a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztériumot.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

[5] Mivel a törvényességi felhívás nem vezetett eredményre, az indítványozó a Mötv. 137. § (1) bekezdése alapján 2024. május 16. napján kezdeményezte a Kúria Önkormányzati Tanácsának eljárását. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 148. § (1) bekezdése és 149. § (1) bekezdése alapján indítványozta az Áht. 25. § (1) bekezdésében előírt rendeletalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítását és határidő tűzésével az önkormányzat kötelezését a jogalkotási kötelezettség teljesítésére.

[6] Az indítványozó előadta, hogy az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése f) pontja önkormányzati hatáskörként nevesíti a költségvetés megállapítását és a költségvetés alapján történő önállóan gazdálkodást. Az Mötv. 111. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a helyi önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése, ebből finanszírozza és látja el törvényben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető önként vállalt feladatait. Ehhez kapcsolódóan az Áht. 6/C. § (1) bekezdése előírja, hogy a helyi önkormányzat bevételeit és kiadásait a helyi önkormányzat költségvetése tartalmazza.

[7] Az indítvány hangsúlyozta, hogy a költségvetés, mint döntés elfogadása a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény (a továbbiakban: Hatásköri törvény) 138. § (1) bekezdés b) pontja, az Áht. 5. § (1)-(2) bekezdései alapján önkormányzati rendelet megalkotásával történik, amely az Mötv. 42. § 1.) pontja alapján a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe tartozik.

[8] Az indítványozó szerint a fentiekből következően a költségvetési rendelet megalkotása az Alaptörvényből, az Áht.-ből, és a Hatásköri törvényből eredő törvényi kötelezettség, melynek az Önkormányzat az indítvány benyújtásáig sem tett eleget.

[9] A Kúria a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 140. § (1) bekezdése alapján az indítványt megküldte az érintett önkormányzatnak az indítvánnyal kapcsolatos állásfoglalása beszerzése céljából. Az önkormányzat védíratot határidőben nem nyújtott be.

[10] A Kúria Önkormányzati Tanácsa észlelte, hogy a Nemzeti Jogszabálytárban (a továbbiakban: NJT) időközben megjelent Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2024. (VI. 11.) önkormányzati rendelete az önkormányzat 2024. évi költségvetéséről (a továbbiakban: Ör.1). Erre tekintettel 2024. június 13. napján az indítványozót nyilatkozatra hívta fel, hogy indítványát változatlan formában fenntartja-e.

[11] Az indítványozó 2024. június 21. napján kelt nyilatkozatában a jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítására irányuló indítványát fenntartotta és az Ör.1 megalkotásával kapcsolatos jogszabálysértésekre hivatkozott, állítva, hogy az önkormányzat nem fogadott el érvényes rendeletet a 2024. évi költségvetéséről, az Ör.1 nem felel meg a magasabb jogszabályokban támasztott követelményeknek.

[12] Az Önkormányzat 2024. július 2. napján kelt nyilatkozatában és kérelmében az eljárás megszüntetését kérte. Előadta, hogy bár az indítvány benyújtásának időpontjában nem rendelkezett a 2024. évre vonatkozó költségvetési rendelettel, de a polgármester élt az Mötv. 2024. június 9. napjától hatályos 146/L. § (1) bekezdés b), ba) pontja által megnyílt lehetőséggel és 2024. június 11. napján meghozta a 2024. évi költségvetésről szóló Ör.1-et.

[13] Az Önkormányzat képviselő-testülete ezt követően az önkormányzat 2024. évi költségvetéséről szóló 10/2024. (VIII. 9.) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: Ör.2). 17. § (1) bekezdésével az Ör.1-et hatályon kívül helyezte. Az Ör.2 tartalmazza az Önkormányzat 2024. évi költségvetését.

A Kúria döntésének jogi indoka

[14] Az indítvány nem megalapozott.

[15] A Kp. 149. § (1) bekezdése szerint, ha a Kúria megállapítja, hogy a helyi önkormányzat a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, határozatában határidő tűzésével elrendeli, hogy a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének tegyen eleget.

[16] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a Kp. XXV. fejezete által nevesített, a Kp. 148. §-a szerint indítványozott helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettségének elmulasztása miatti eljárás célja a helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettségének teljesítése, végső esetben a Kp. 150. § (1) bekezdésben foglaltak alkalmazásával a jogalkotási hatáskör törvényességi felügyeleti szerv vezetőjére való delegálása útján a jogszabály megalkotásának biztosítása. A jogalkotási kötelezettség elmulasztása vizsgálatára irányuló eljárástól elkülönül az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló utólagos normakontroll eljárás, mely fogalmilag feltételezi a vizsgálandó önkormányzati rendelet megalkotását.

[17] A Kp. XXV. fejezete ennek megfelelően – a két eljárástípusra vonatkozó közös szabályokat követően – külön címben tárgyalja a két eljárást, az indítványokra vonatkozó sajátos követelmények meghatározása mellett.

[18] A Kúria hangsúlyozza, hogy a Kp. 148. § -150. §-aiban szabályozott helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettségének elmulasztása miatti eljárás során a Kúria Önkormányzati Tanácsa ténykérdést vizsgál, nevezetesen az önkormányzat az adott tárgyban alkotott-e rendeletet, illetve a már megalkotott rendelet tartalmazza-e azt az anyagi jogi vagy eljárási szabályt, amelynek szabályozását a törvény kötelezővé teszi az önkormányzat számára. A mulasztásos törvénysértés vizsgálatának így nem lehet tárgya, hogy a már megalkotott és kihirdetett önkormányzati rendelet megalkotásához vezető eljárásban sérült-e a jogalkotási eljárás valamely szabálya, nem lehet tárgya a kihirdetett és hatályba lépett önkormányzati rendelet közjogi érvényességének vizsgálata. Ennek vizsgálatára a Kp. 143. § - 147. §-aiban szabályozott, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárásban kerülhet sor. A Kp. 146. § (4) bekezdése lehetővé teszi, hogy az Önkormányzati Tanács a rendeletet visszamenőleges hatállyal (ex tunc) is megsemmisíthesse. Amennyiben az utólagos normakontroll eljárásban az Önkormányzati Tanács azt állapítja meg, hogy az önkormányzati rendelet – a rendeletalkotás garanciális szabályainak megsértése miatt – közjogi érvénytelenségben szenved, úgy az ex tunc megsemmisítéssel tudja orvosolni az eljárási szabályszegést. A mulasztásban megnyilvánuló törvényellenesség megállapítására irányuló eljárás nem alkalmas arra, hogy a már megalkotott és kihirdetett rendeletet az Önkormányzati Tanács abból a szempontból is vizsgálja meg, hogy az ahhoz vezető eljárás az maradéktalanul megfelelt a rendeletalkotási szabályoknak.

[19] A kifejtettekből következően jelen eljárás tárgya csupán az önkormányzat jogalkotási kötelezettségének elmulasztása lehetett, míg a megalkotott rendelet(ek) más jogszabályba ütközésének vizsgálatára ebben az eljárásban nem kerülhet sor.

[20] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Önkormányzat az indítvány előterjesztését követően megalkotta az Ör.1-et, majd azt hatályon kívül helyezve az Ör.2-t.

[21] A Kp. 149. § (1) bekezdése szerint, ha a Kúria megállapítja, hogy a helyi önkormányzat a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, határozatában határidő tűzésével elrendeli, hogy a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének

tegyen eleget. Mivel az Önkormányzat az Ör.2.-ben megalkotta az önkormányzat 2024. évi költségvetéséről szóló rendeletét, ezért a Kúria ebben az eljárásban a 2024. évi költségvetési rendelet megalkotásának elmulasztását nem állapíthatta meg.

[22] Mindezek alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Önkormányzat az Ör.2. megalkotásával a törvényen alapuló jogalkotói kötelezettségének eleget tett, így nem lehetett helye a Kp. 149. § (1) bekezdés szerinti jogkövetkezmény – azaz a mulasztásos törvénysértés megállapítása – alkalmazásának. Minderre tekintettel az indítványt a Kp. 142. § (2) bekezdése alapján elutasította. A Kúria elvi élel mutat rá arra, hogy a már megalkotott Ör.2. törvényességének vizsgálata nem lehet tárgya ennek az eljárásnak, az Ör.2.-vel kapcsolatos esetleges törvényességi aggályok utólagos normakontroll eljárás (Kp. 143.§ -147. §) keretében dönthetők el.

A döntés elvi tartalma

[23] *A helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettségének elmulasztása miatti eljárás célja a jogalkotási kötelezettség teljesítése. Amennyiben a helyi önkormányzat a kötelezettségének teljesítése érdekében rendeletet alkot, úgy az indítvány elutasításának van helye.*

Záró rész

[24] A Kúria az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[25] A Kp. 141. § (4) bekezdése szerint önkormányzat jogalkotási kötelezettségének elmulasztása miatti eljárásban a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségüket maguk viselik.

[26] A helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.

[27] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 139. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 116. § d) pontja és 150. § (3) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2024. augusztus 27.

Dr. Balogh Zsolt s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k.
előadó bíró

Dr. Demjén Péter s.k.
bíró

Dr. Hajnal Péter s.k.
bíró

Dr. Kalas Tibor s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kúria
I.Köm.5.017/2024/14
tisztviselő

6